

На основу члана 40. Статута Технолошког факултета Нови Сад (20.02.2015, 01.04.2015. и 15.03.2016. године) и члана 6. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. гласник РС“, број 99/11 и 106/13), Декан Технолошког факултета Нови Сад, дана 06.12.2017. године доноси

ПРАВИЛНИК О УПРАВЉАЊУ РИЗИЦИМА НА ТЕХНОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ НОВИ САД

Опште одредбе

Члан 1.

Правилником о управљању ризицима на Технолошком факултету Нови Сад (у даљем тексту: Правилник) се прописују критеријуми и стандарди за успостављање и функционисање процеса управљања ризицима на Технолошком факултету Нови Сад (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

У оквиру процеса финансијског управљања и контрола, Правилником се ближе уређује процес управљања ризицима, који се спроводи процедурама и активностима које успоставља Декан, са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви постављени на Факултету остварити.

Члан 3.

Термини који се користе у овом Правилнику имају следеће значење:

1. Финансијско управљање и контрола је разумна мера обезбеђења уверености да постоји ефективно управљање ризицима, те да ће се циљеви и задаци корисника јавних средстава остварити на ефективан, ефикасан и економичан начин, чиме се јавна средства троше и њима управља у складу са принципима економичности, ефективности и ефикасности;
2. Ризик представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати негативан утицај на остваривање циљева Факултета. Мери се кроз његове последице и вероватноћу дешавања;
3. Догађај је оно што се догоди или настане као резултат интерног или екстерног извора који утиче на спровођење стратегије или достизање циљева;
4. Разумна увереност представља задовољавајући степен сигурности у погледу одређеног питања које се разматра, у погледу трошкова, користи и ризика;
5. Управљачка одговорност је одговорност Декана, и свих руководилаца за овлашћења и обавезе које су им додељене;

6. Управљање ризиком Факултета је процес идентификовања, процене и контроле ризика над потенцијалним догађајима или околностима у сврху разумног уверавања, које се односи на постизање циљева Факултета;
7. Мапа ризика је преглед, или регистар, свих појединачно препознатих, описаних и вреднованих ризика;
8. Мерење ризика је оцењивање значаја (јачине, величине) ризика;
9. Инхерентни ризик је ризик који произилази из самог окружења, пре него што се примени било каква контрола ради његовог умањења;
10. Преостали (резидуални ризик) је ризик који преостаје након што руководство предузме радње за смањење утицаја и вероватноће штетног догађаја, укључујући и контролне активности као одговор на ризик;
11. Склоност ка ризику је степен ризика који је организација спремна да прихвати ради остварења својих вредности;
12. Координатор ризика је лице именовано од стране Декана које је задужено за администрацију свих послова везаних за управљање ризицима.

Успостављање система управљања ризицима

Члан 4.

У циљу успостављања система финансијског управљања и контроле, овим Правилником се успоставља систем за управљање ризицима, који обухватају идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативне ефекте на остварење циљева Факултета из члана 2. Правилника, са задатком да пружи разумно уверење да ће циљеви бити остварени, путем успостављања Мапе ризика и на основу ње дефинисаних успостављених и потребних система интерних контрола, као и плана осталих активности и мера ради умањења препознатих ризика.

Члан 5.

За успостављање система управљања, одржавања и унапређења управљања ризицима одговоран је Декан.

Члан 6.

Поједине одговорности из овог Правилника, Декан може пренети на продекане, руководиоце организационих јединица и друге руководиоце, односно друга лица на Факултету, ако законом, другим прописом или овим актом није другачије одређено.

Декан именује лице за координацију успостављања процеса управљања ризицима и лице задужено за прикупљање података о утврђеним ризицима и њихово евидентирање у Мапу ризика. Декан може одредити координатора ризика на Факултету, који ће истовремено вршити координацију успостављања процеса управљања ризицима и вршити евидентирање у Мапу ризика (даље у тексту: координатор за ризике).

Члан 7.

Процес управљања ризицима је саставни део процеса планирања и управљања пословним процесима. Овај процес је потребно спроводити приликом израде развојног плана и годишњег плана рада у сврху обезбеђења реализације постављених циљева, унапређења пословних процеса, односно приликом увођења нових пословних процеса.

Управљање ризицима који су везани за пословне процесе, односно њихове циљеве, спроводиће се посредно управљањем ризицима које је интегрисано у процес планирања или непосредно за појединачни пословни процес.

Члан 8.

Мапа ризика чини збир свих појединачно идентификованих ризика, описаних и вреднованих у појединачним упитницима ризика.

Члан 9.

На основу анализе ризика са аспекта екстерних и интерних фактора ризика на Факултету се успоставља Мапа ризика. Мапа ризика се прегледа и допуњује сваке године, а у случају значајнијих промена у организацији пословања, Мапа ризика се обавезно поново детаљно ажурира и вреднује.

За израду и редово ажурирање Мапе ризика задужује се координатор за ризике. Координатор за ризике дужан је да изврши ажурирање Мапе ризика до 15. маја текуће године за текућу годину.

На основу дефинисане Мапе ризика врши се и процена функционисања система интерних контрола имплементираних у актима Факултета и законским одредбама.

Члан 10.

Појединачни упитник за ризике садржи нарочито:

1. Име ризика,
2. Опис ризика,
3. Узроке ризика,
4. Последице ризика,
5. Назив групе ризика,
6. Назив пословног процеса у коме је идентификован ризик,
7. Име лица, власника процеса, који је одговоран за предузимање мера ради умањења ризика,
8. Вероватноћу настанка нежељеног догађаја,
9. Финансијски утицај нежељеног догађаја,
10. Укупан утицај нежељеног догађаја,
11. Опис постојећих контролних инструмената,
12. Вредновани ефекат предузетих контролних мера,
13. Преостали (резидуални ризик),
14. Предлог мера које је потребно додатно предузети ради свођења ризика на прихватљив ниво.

Члан 11.

Истовремено са идентификацијом ризика врши се његово утврђивање и процена, односно врши се његово вредновање. Претходно се утврђује инхерентни ризик и то као збир вероватноће настанка и финансијског утицаја.

Посебно се утврђује вероватноћа настанка штетног догађаја на скали од 1 до 5, као и финансијски утицај нежељеног догађаја на скали од 1 до 5. Укупан утицај нежељеног догађаја (ризик) представља збир наведена два фактора.

Након тога приступа се вредновању утицаја успостављених контролних инструмената на скали од 1 до 5, али само до висине вероватноће настанка штетног догађаја.

Умањењем инхерентног ризика за процењене ефекте утицаја контрола добијамо, преостали или резидуални ризик који се оцењује као низак, средњи или висок.

Члан 12.

Вредновање ризика се исказује у процентима као количник збира појединачне вероватноће настанка и финансијског утицаја, и укупно могућег збира оба ефекта 10. У наставку се приказује појединачно вредновање:

Вероватноћа настанка штетног догађаја се вреднује по скали од 1 до 5:

Опис	Оцена
Врло вероватно (дневно)	5 висок
Вероватно (месечно/квартално)	4 висок
Могуће (годишње)	3 средњи
Мање могуће (једном у 5 година)	2 мали
Скоро немогуће (једном у 10 година)	1 мали
Није релевантно (једном у 15 година)	0 мали

Финансијски утицај нежељеног догађаја се исказује на скали од 1 до 5 у зависности од материјалности негативних ефеката, у складу са израчунавањем материјалности и финансијских ефеката у односу на билансне позиције Факултета. Финансијски утицај се израчунава приликом сваке поновне израде Мапе ризика.

Опис	Оцена
Врло значајан	5 висок
Значајан	4 висок
Средњи	3 средњи
Мање значајан	2 мали
Занемарљив	1 мали
Није релевантно	0 мали

Укупан утицај како инхерентног, тако и резидуалног ризика, изражава се према ниже наведеној скали у проценти:

Легенда за фактор ризика		Значај
до 50%	низак	мали
50% - 60%	средњи	средњи
60% - 70%	значајан	висок
преко 70%	врло значајан	висок

Управљање ризицима

Члан 13.

Примењени модел спровођења процеса управљања ризицима на Факултету након утврђене полазне основе - циљева, састоји се од четири корака:

1. Идентификација догађаја,
2. Утврђивање и процена ризика,
3. Поступање ради умањења ризика,
4. Праћење и извештавање.

Члан 14.

За идентификоване и вредноване ризике на Факултету сви руководиоци, свако из своје области, предлажу мере за њихово решавање до 30. априла текуће године за текућу годину уз сарадњу са координатором за ризике, а на основу ажуриране Мапе ризика.

Члан 15.

Координатор за ризике анализира идентификоване ризике и мере за њихово спречавање или умањење, и у сарадњи са руководиоцима, одређује приоритете у управљању ризицима и до 15. маја текуће године подносе Декану План активности на умањењу ризика.

Члан 16.

План активности на умањењу ризика дефинише ризике, дефинише место ризика, начин контроле и/или друге мере којима би се ризици свели на прихватљив ниво.

Члан 17.

Декан, на План активности на умањењу ризика, доноси Одлуку којом се дефинишу ризици које приоритетно треба решавати, начине и рокове за њихово решавање за текућу годину, до 31. маја текуће године.

Надзор над процесом управљања ризицима

Члан 18.

Процена система финансијског управљања и контроле врши се редовно, а најмање једном годишње кроз:

1. Подношење годишњег финансијског извештаја;
2. Извештаје интерне ревизије;
3. Извештаје државне ревизије;
4. Извештаје екстерне ревизије;
5. Годишњи Извештај о систему финансијског управљања и контроле.

Члан 19.

На основу извештаја наведених у члану 18. Правилника, а у случају потребе, Декан односно лица из члана 6. став 1. Правилника налажу корекције постојећих или израду нових правилника и процедура, а у складу са налазима, препорукама и роковима дефинисаним у овим извештајима.

Информисање и извештавање

Члан 20.

Уз помоћ успостављеног система руковођења потребно је омогућити да сви запослени имају јасне и прецизне налоге и инструкције о њиховој улози и одговорностима у вези са процесом управљања ризицима.

Члан 21.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет презентацији Факултета.

Технолошки факултет Нови Сад

Проф. др Радомир Малбаша, декан